

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 iunie 2021

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

mun. Chișinău

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Victor BOICO

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020 de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului

IACUBIN Roman XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.05.2020– 14.08.2020;

Instanța de apel: 09.09.2020– 30.11.2020;

Instanța de recurs: 20.04.2021 – 02.06.2021.

Asupra recursului ordinar declarat Colegiul Penal

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 14 august 2020 Iacubin Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul lui Iacubin Roman în beneficiul statului 9898,00 (nouă mii opt sute nouăzeci și opt) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive, în conformitate cu prevederile art. 162 Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, în fapt, prima instanță a constatat că Iacubin Roman la 23.02.2020, aproximativ ora 22:40, aflându-se în curtea blocului din str. XXXXX, mun. Chișinău, având scopul încălcării ordinii publice și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, din intenții huliganice, fără motiv, în mod intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în urma unui conflict inițiat spontan, cu Florea Anatolii și cu prietenul acestuia, Dracescu Ion, a scos un cuțit, cu care, i-a aplicat lui Florea Anatolii o lovitură în regiunea toracică pe stânga, astfel cauzându-i victimei, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202002D0583 din 07 aprilie 2020, vătămare corporală ușoară.

În drept, aceste acțiuni ale inculpatului, prima instanță le-a calificat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganismul agravant, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.*

3. Nefiind de-acord cu sentința, apel în termen a declarat avocatul Druță Boris în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale

conform ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile lui Iacubin Roman să fie recalificate în baza art. 157 Cod penal și stabilirea unei pedepse non privative de libertate.

În susținerea apelului, s-a invocat că prima instanță nu a depus nici un efort, pentru a da o calificare justă acțiunilor lui Iacubin Roman.

De fapt părțile vătămate, fiind în stare de ebrietate, au fost cei care au iscat conflictul și au avut un comportament agresiv și brutal față de Sandu Larisa, pe care inculpatul o petrecea spre casă, circumstanțe care l-au impus pe Iacubin Roman să ia apărarea și din imprudență a folosit cuțitul ce-l avea la el și fără să vrea a atins cu cuțitul pe Florea.

Atât instanța de judecată cât și organul de urmărire penală au ignorat faptul că inculpatul se caracterizează pozitiv, are loc permanent de trai, este angajat în câmpul muncii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020 a fost respins ca nefundat apelul avocatului Druță Boris declarat în numele inculpatului Iacubin Roman, sentința fiind menținută fără modificări.

4.1. Pronunțând hotărârea, instanța de apel a statuat că prima instanță, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a comis anume infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal.

În motivarea soluției instanța de apel a menționat că necătând la faptul că inculpatul vina a recunoscut-o parțial, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate și-a găsit confirmare prin: declarațiile părții vătămate Florea Anatolie, declarațiile martorilor Balanel Cristian, Dracescu Ion, Sandu Larisa cât și prin procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 10-12, vol. I), procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei (f.d. 95-96, vol. I), procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei (f.d. 98-99, vol. I), raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-1 149 din 19.03.2020 (f.d. 52-56, vol. I), raportul de expertiză nr. 20200500082 din 06.04.2020 (f.d. 65-67, vol. I), raportul de expertiză nr. 202002D0583 din 07.04.2020 (f.d. 80-81, vol. I), raportul de expertiză nr. 202002P0641 din 27.02.2020 (f.d. 90-91, vol. I).

Reieșind din aprecierea probelor, instanța de apel a considerat ca nefondate alegațiile părții apărării, or martorii Dracescu Ion și Sandu Larisa au declarat că acțiunile huliganice au fost inițiate de Iacubin Roman.

Totodată, nu a fost reținută imprudența în acțiunile inculpatului, or în situația în care nu avea intenția, acesta nu folosea cuțitul să se apere de pretinsele acțiuni violente ale părții vătămate, inclusiv nu fugea de la fața locului, lăsând pe Sandu Larisa singură cu pretinșii agresori.

Prin urmare, inculpatul a acționat cu intenție, aceste acțiuni exprimându-se prin încălcarea grosolană a ordinii publice, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor și utilizarea obiectelor ce vătămază integritatea corporală.

De asemenea, infracțiunea specificată la art. 287 Codul penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul realizării fie a acțiunilor care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, fie a acțiunilor care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism

sau obrăznicie deosebită, reținând astfel întrunită latura obiectivă a infracțiunii de huliganism prevăzută de art. 287 Cod Penal în formulă consumată.

În același context, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe precum că în speță, în acțiunile inculpatului este întrunită și latura subiectivă a infracțiunii, caracterizată prin intenție directă, or făptuitorul înțelege că încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, că aplică violență asupra persoanelor sau amenință cu aplicarea unei asemenea violențe și el dorește săvârșirea acestor acțiuni, caracteristici care se regăsesc și în acțiunile inculpatului Iacubin Roman și care confirmă existența laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, inclusiv că ultimul este subiect al infracțiunii menționate, reieșind din stabilirea datelor de anchetă.

Din analiza componentei infracțiunii prevăzute de art. 157 Codul penal, rezultă că, cauzând vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății, persoana nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, și nu a prevăzut posibilitatea survenirii unor astfel de urmări, având în vedere circumstanțele cazului, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă, iar asemenea caracteristici lipsesc în acțiunile inculpatului, el conștientizând că l-a lovit cu cuțitul pe partea vătămată și scăpând cuțitul, a fugit, nu pentru a anunța poliția sau după ajutor, dar pentru a se întoarce cu bâta și cu aceeași intenție, să lovească, circumstanțe ce reconfirmă că acțiunile ultimului au fost cu intenție nu imprudență (neglijență).

Instanța de apel a conchis că la individualizarea și stabilirea categoriei, termenului și modalității de executare a pedepsei, prima instanță a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Codul penal și anume reieșind din gravitatea infracțiunii săvârșite (*infracțiune gravă*), de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat (*nu se află la primul conflict cu legea penală și la evidența medicului psihiatru*), de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea (*recunoașterea parțială a vinei*), de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, pedeapsa aplicată lui Iacubin Roman fiind una echitabilă și care va contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale.

5. Reiterând temeiurile de fapt și de drept ale apelului, recurs ordinar în termen declară avocatul Druță Boris în numele inculpatului Iacubin Roman și solicită casarea hotărârilor pronunțate în prezenta cauză penală cu adoptarea unei noi hotărâri de recalificare a acțiunilor lui Iacubin Roman în baza art. 156 sau 157 Cod penal și aplicarea unei pedepse non-privative de libertate.

În drept, recursul ordinar este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că este vădit neîntemeiat și argumentând că instanța de apel, rejudecând cauza s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate, corect a încadrat acțiunile făptuitorului, și a apreciat fiecare probă prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. Mai mult, din conținutul recursului se evidențiază că recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă

acestea nu reprezintă temeiuri de recurs, prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurentului, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază *în drept* pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia *instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Instanța de recurs la această etapă a procedurilor nu declanșează un control devolutiv asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate și cercetate și nu se expune repetat asupra aceluiași argumente care anterior au fost obiect de dispută în instanța de apel și asupra cărora aceasta s-a pronunțat prin decizie motivată. Or, obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la chestiuni de drept, iar rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererii de recurs, instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârea recurată este conformă legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să o afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurent, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția adoptată.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

În sensul art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când: *instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33 Cod de procedură penală și instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În prezenta speță nici un temei din cele menționate supra nu și-au găsit confirmarea, iar întru desfășurarea concluziilor sale instanța de recurs va purcede la analiza punctată asupra argumentelor invocate, prin prisma temeiurilor pentru recurs nominalizate.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de pct. 2) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că aceasta nu se confirmă și menționează că aceasta are în vedere atât aspectul constitutiv cât și

cel funcțional al noțiunii de compunere a instanței, care este o condiție esențială a judecătii, neregularitatea ei conducând la casarea hotărârii.

La caz, avocatul, întemeind în drept cererea de recurs ordinar declarată în numele inculpatului pe eroarea de drept prevăzută la pct. 2) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală (*instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33 Cod de procedură penală*), nu a descris prin ce aceasta se exteriorizează și nu a raportat-o la materialele cauzei, neindicând vreun argument în confirmarea acesteia.

Colegiul Penal constată și că eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală nu se confirmă, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, decizia cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În lumina jurisprudenței CtEDO, motivarea unei hotărâri judecătorești are în mod deosebit scopul de a demonstra părții că a fost ascultată și astfel să contribuie la o mai bună acceptare a deciziei (hotărârea *Taxquet versus Belgia*), obligația instanțelor naționale de a-și motiva deciziile, neputând fi înțeleasă ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, or numai întrebările cele mai importante pentru rezultatul procesului necesită un răspuns special în hotărâre (hotărârea *Van de Hurk versus Olanda*).

Raportând norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiul la care se referă autorul recursului nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești.

Motivele recurentului nu și-au găsit confirmarea, or recursul apărătorului conține invocări identice apelului declarat în numele inculpatului, instanța de apel expunându-se în mod argumentat asupra acestora (*a se vedea p. 4.1 a prezentei hotărâri*), soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune (hotărârea CtEDO *García Ruiz versus Spania*), or noțiunea de proces echitabil cere ca instanța care și-a motivat succint decizia, fie prin preluarea motivelor instanței inferioare, fie altfel, să examineze în mod real întrebările esențiale care i-au fost adresate (hotărârea CtEDO *Boldea versus România*).

Potrivit prevederilor art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Cu referire la aceste aspecte, Colegiul Penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu

presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Reieșind din esența criticilor invocate în recursuri, Colegiul Penal reține că acestea se referă în mare parte la chestiunea de apreciere a probelor și anume a declarațiilor părții vătămate depuse pe parcursul procesului penal, expunându-se o proprie evaluare a materialului probator, prezentând versiunea potrivit căreia probele administrate nu confirmă vinovăția inculpatului în infracțiunea incriminată și constatată de către instanțele de fond.

Sub acest aspect, însă, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, precum și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinenta, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, se reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială și competența instanțelor respective.

Din aceste considerente, nu se examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci doar se verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform învinuirii incriminate, astfel că reaprecierea probelor, în modul propus de apărare, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor, verificate și apreciate de instanța de apel, prin continuarea judecării cauzei în fond, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei, întrucât instanța de apel corect a coordonat procesul de examinare a probelor, or, la caz nu a fost stabilită discrepanța dintre conținutul mijloacelor de probă și aprecierile primei instanțe.

În acest sens, se atestă că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Opinia recurentului că inculpatul nu se face vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră ca neîntemeiată, concluzie ce rezultă din verificarea probatoriu administrat.

Contrar argumentului că nu au fost administrate probe suficiente pentru o condamnare conform învinuirii aduse, se constată că instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate doar unora din ele, însă le-a analizat în ansamblul lor prin coroborare, corect ajungând la concluzia că acestea sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală în privința lui Iacubin Roman, or circumstanțe ce ar genera neadmiterea probelor acuzării nu s-au stabilit.

Alegațiile privind superficialitatea judecării cauzei, de asemenea sunt declarative, de vreme ce din procesele-verbale ale ședințelor de judecată, a cărui conținut nu a fost obiectat de către apărare, în conformitate cu prevederile art. 336 alin. (6) Cod de procedură penală, rezultă faptul că procedura de judecare a cauzei în prima instanță și în cea de apel a fost întocmai respectată.

Colegiul apreciază că recursul declarat este mai degrabă un „*apel deghezat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea executorie a instanței de apel.

În concluzie, analizând hotărârea atacată, Colegiul Penal constată că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate, atât în raport cu argumentele din apelul părții apărării cât și a poziției primei instanțe expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de avocatul-recurent prin prisma temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, poartă un caracter formal, fără o argumentare temeinică.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Druță Boris în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *IACUBIN Roman XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 14 iulie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO